

Detta är en fri översättning till svenska för dig som har lite svårt med danskan. Hör gärna av dig på info@livifrihet.nu om du hittar några felaktigheter.

Psykolog: Trevliga psykopater stortrivs i kristna miljöer

fre. 5 februari 2010 - <http://www.domino-online.dk/?p=5061>

En miljö, som präglas av tillit och tillgivenhet är ett verkligt eldorado för människor med begär efter makt, säger psykolog Irene Rønn Lind.

Af Ole Larsen, Kristeligt Pressebureau

Som stoltserande vallmor strävar de trevliga psykopaterna mot solljuset, oberoende av hur många människor runt omkring dem som vissnar eller trampas ner på vägen. Manipulation, baktaleri och spetsfundiga lögnen används utan skrupler bakom ett annars charmerande yttre. Några får lov att sola sig i deras erkännande, men bara så länge det tjänar ett ändamål. Därefter måste även de inta offrets plats i skuggan.

Vallmor är därför valt som motiv på framsidan av boken *Forklædt – pæne psykopater og deres ofre*, som är skriven av psykolog Irene Rønn Lind.

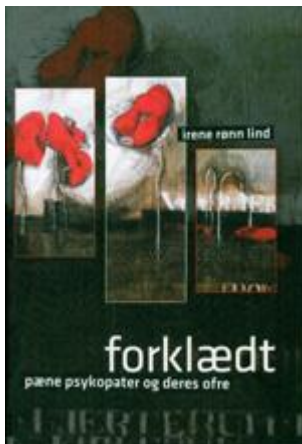
– Danska företagspsykologer uppskattar, att 10 procent av alla företagsledare har dominerande psykopatiska anlag, och omedelbart tror jag inte att förhållandet är mycket annorlunda i kyrkor och andra kristna sammanhang. Men det kommer alltid att vara en uppskattning säger Irene Rønn Lind, som själv är kyrkligt aktiv och medlem i ett församlingsråd.

Sårbara miljöer

I folkmun kallas de maktmänniskor. Deras beteende motsvarar psykopati i en trevlig, socialiserad form. Därför kallar Irene Rønn Lind dem trevliga psykopater som en motsättning till de psykopater, som begår kriminella handlingar och hamnar bakom lås och bom.

År 2001 skrev hon ett akademiskt examensarbete om fenomenet med flera fall-studier från kyrkliga miljöer, och det är en bearbetad del av arbetet, som hon har fått utgivet i bokform på Credo Forlag. Konklusionen är, att inga kristna miljöer kan säga sig vara fria från människor med ett sjukligt begär efter makt. Tvärtom verkar de stortrivs i kyrkor och andra kristna sammanhang.

– En gemenskap som präglas av tillit och tillgivenhet är extra sårbar för en präst eller annan kyrklig ledare, som vill missbruka sin auktoritet och andras tillit för att få mera makt. De vill hela tiden försöka snedvrida sanningen en smula till sin egen fördel. I några miljöer vill de kunna åberopa en profetia från Gud, medan de i Lutherska sammanhang snarare tar en bibelvers ur sitt sammanhang och tolkar det till sin egen fördel förklarar Irene Rønn Lind.

Behov av beundran

Fenomenet grundar sig på en snedvridning i människans personlighetsutveckling. De trevliga psykopaterna är ofta personer som i barndomen har upplevt att de blivit försummade i sina djupare känslomässiga behov och därför i en extrem omfattning har behov av makt, kontroll, erkännande och beundran. De sätter sig själv konstant i centrum och då de inte kan känna dåligt samvete eller empati efterlämnar de många offer på vägen.

Ofta har de ett vinnande och charmerande sätt. De är vältaliga och använder stora armrörelser, vilket tilltalar många. Därför kan det ta flera år att genomskåda dem, och en stor del av kyrkans medlemmar kan vara så

förblindade att de aldrig erkänner problemet. Också eftersom många inte vågar sätta frågetecken för andliga auktoriteter.

– Människor som har fått tag i andra människors evighet och gudsförhållande har en speciell maktposition om den missbrukas, säger Irene Rønn Lind.

Alla är offer

I ett sådant sammanhang är alla offer, i en kyrka med en trevlig psykopat vid rodret. Men oftast går det hårdast ut över de mest pliktfulla, som inte kan tänka ont om andra och gärna ställer sig till förfogande. De kommer att bli använda av psykopaten, som alltid har användning för anhängare, men bara så länge det tjänar hans strävan efter makt. Sedan mister han intresset för dem.

– Många kommer att bli utsatt för grov nedbrytning och stå tillbaka utan tro på sig själva. Några får svårt att läsa bibeln eller gå med i en annan kyrka, eftersom de har upplevt djupa personliga kränkningar och blivit mera bunden till den aktuella ledaren än till Gud, säger hon.

Irene Rønn Lind talar konsekvent om den trevliga psykopaten som **han**, eftersom undersökningar har visat att det är fem gånger så många män som kvinnor i den här gruppen. I kyrkliga sammanhang behöver det inte var en präst, det kan likaväl vara en predikant, själavårdare eller annan som har ett ansvar. Hon har flera gånger blivit tillfrågad om dessa människor kan vara kristna men det vill hon inte göra sig till domare över. Därför uttalar hon sig bara om deras personlighet.

Tål inte kritik

Det kan lätt gå fem år, innan de mest skarpsinniga i miljön börjar ana oråd. De kommer långsamt att lägga märke till hur sanningen snedvrids, och miljön i kyrkan börjar bli inflammerad. Gamla vänskaper går i bitar och frimodigheten försvinner. Ingen törs ge uttryck för att ha problem av fruktan för att deras svaghet skall kunna användas emot dem.

– En trevlig psykopat kan inte se sina egna fel och vill ofta försöka ge andra skulden för sina egna felsteg. Därför är det också ett tillstånd som inte går att reparera på, säger Irene Rønn Lind.

– Jag har aldrig hört om ett kristet sammanhang där alla (samtidigt) kan se att något är galet och därför blir en skeptiker ofta bemött med massivt motstånd från mycket stora delar av miljön.

– Generellt sett är det inte mycket man kan göra. Om många har genomskådat honom kan man försöka hålla honom i strama tyglar. Det som då ofta sker är att han flyttar till en annan kyrka så han kan starta om därifrån. Men har man inte en myndighet som gör att man kan få bort vederbörande så bör man se till att få bort sig själv.

Möjligt att förebygga

Ofta går det upp till 15 år innan en tillräckligt stor del av miljön har upptäckt hur galet det står till. Och vid den tiden kan mycket vara ödelagt. Därför uppmanar Irene Rønn Lind till att man försöker förebygga mot några typer av trevliga psykopater.

Det kan ske med grundlig bibelundervisning, så man har en välgrundad församling som inte så lätt låter sig manipuleras. Där bör vara klara strukturer kring beslut och så skall man vara uppmärksam på symptomen. Men djupast sett så är ingen kyrka eller församlingsstruktur "psykopatsäkrad", förklarar hon.

– Om man under en längre period undrat över att en ledare tydligen är mest upptagen med att sätta sig själv i centrum och att han skapar en stämning av splittring och misstro omkring sig så ger det anledning till att vara på sin vakt. Men man behöver observera under några år så man inte bygger sin oro på en enstaka episod. Vi kan alla handla psykopatiskt i krissituationer och vid andra tillfällen kan initiativ förväxlas med maktbegär, förklarar hon.

– Därför skall man heller inte utropa sin präst eller församlingsledare som psykopat. Det är en diagnos som skall ställas av professionella. Men man bör vara uppmärksam på vad han säger eller gör och efter mogen övervägan dela sina observationer med andra, poängterar hon.

Ingen häxjakt

Irene Rønn Lind vill därför inte inleda häxjakt på psykopater men hon har efterhand fått så stor erfarenhet av vad trevliga psykopater kan ödelägga i kyrkor och hos enskilda personer att hon känner det nödvändigt att varna med tanke på offren:

– Paulus varnar ju också för dem som förkunnar Kristus för att hävda sig själva och för dem som skapar splittring.

Den trevliga psykopaten kännetecknas av:

- * Självcentrerad
- * Omedelbar behovstillfredsställelse och dålig impuls kontroll
- * Söker efter fel hos andra, bryter ner självkänslan och belägger med skuld
- * Manipulation
- * Lögnaktighet
- * Bristande empati
- * Konfliktskapande
- * Promiskuitet
- * Förbrukar människor
- * Makt och kontroll

Vad gör jag?

Vad kan man göra, om man har misstanke om, att ens kyrkoledare har psykopatiska drag?

Här är fem råd från Irene Rønn Lind:

1. Ge dig god tid att få din misstanke bekräftad, eller avstyrkt.
2. Skydda dig själv – bland annat genom att undgå att tala med honom på tumanhand.
3. Försök känna in om det finns andra som har samma misstanke.
4. Ha några få förtroliga som du talar med om saken och sök eventuellt professionell hjälp.
5. Håll fast vid positiva relationer i nätverk och familj.